

אף על פי פרק חמישי כתובות

נו.

עין משפט
נר מצוה

כב א מיי פיו מהלכי
זכה הלכי א סגמ
עשין כב טוש"ע ח"מ סי'
רמו סעיף א'
כב ב מיי פיי מהל'
אשיות הלא יא סגמ
עשין חמ טוש"ע אה"ע סי'
גה סעיף ו'
כב ג מיי פיי"א מהל'
אשיות ביאה הלכה י
סגמ לאוין קבו טוש"ע
א"ח סי' רמ סעיף יא'
כה ד ה מיי פיי מהל'
אשיות הלא יב סגמ
עשין חמ טוש"ע אה"ע סי'
זא סעיף א'
כו ו ז מיי פיי"א מהל'
מנה וזה הלכי טו
סגמ עשין כב טוש"ע ח"מ
סי' נד סעי' א'
כז ח מיי פיי מהל'
אשיות הלכה ט י ופי'
י הלכה ו סגמ עשין חמ
טוש"ע אה"ע סי' נה סעי'
זכ ופי' סט סעי' ו'
כח ט מיי פיי מהל'
אשיות הלכה יד
ז ופי"א הלכה ז'
כט י מיי פיי מהל'
מנה וזה הלכי טז
סגמ עשין כב טוש"ע ח"מ
סי' נז סעי' א'
ל ח מיי פיי"א מהל'
מנה וזה הלכי טז
ד סגמ עשין כב טוש"ע ח"מ
סי' נח סעי' א':

תוספות ר"ד

צריך לומר כתובי משום
רבקינן ובהויה פני ג' אין
צ"ל כתובי אבל מיהו ה"ה
נמי דצריך לאמרוכי בי
באמרין הכא: רבא"ע
[וכר]. אמר ר"ג אי"ש
ה"ל כרא"ע ואי"ג דר"ג
לייט דאמר כל דין דדאין
כרא"ע כ"ו: בעי רבין
בנסה לחופה ולא נבעלה
מהו חיבת חופה קונה
או חיבת ביאה קונה.
בעי ר"א בנסה לחופה
ופרסה נדה מהו מי אמרין
חיבת חופה קונה חופה
דחויא לביאה אבל חופה
דלא חויא לביאה לא אי"ד
ל"ש תיקו ומספיקא אינה
קונה: מהנ"ל ר"י אומר
אמר רוצה כותב לכתולה
שטר של מאתיס והיא
כותבת לו התקבלתי ממך
מנה ולא למנה מנה והיא
כותבת לו התקבלתי ממך
ג' וכו' ר"מ אומר כל
הפוחת לכתולה ממנה הרי זה
בעילת זנות קסבר ר"י
דבדחיא אסור לפחות
לכתולה מאתיס כדי
שלא יעבור על תנאי
בי"ד אבל בענין זה ע"י
החבולה מותר שכותב לה
מאתים זה והיא כותבת
לו שובר ההתקבלה מנה
ור"מ סבר אפי' ע"י
החבולה אסור לפחות:

אמר רב יצחק בר אבדימי משום רבינו. פירש צונקטרס רבינו
רב וקשה דל"כ תקשי מהכא תמתיס דרב הוא דלאמר
כר"א בן עזריה לך נראה דרבינו היינו רבי ורב יצחק בר אבדימי
דהכא הוא רב יצחק בר אבדימי הקדמון שהיה תלמידו של רבי
כלאמרין צפרק כירה (שנת דף ט:)
אמר רב יצחק בר אבדימי פעם אחת
נכנסתי אחר רבי לביית המרחץ והוא
היה רבו של רב דלמתייה לרב כלל
צפרק כל הצבר (חולין דף קי. ושם)
ומדות צפרק המוכר את הספינה
(ב"ב דף ק"ג פו. ושם): **רבי יוסי אומר**
יכתוב שובר. פירש הקונטרס משום
ללא מרעין כח המלוה לגבות מזמן
שני ולא פירש לפי המסקנה דגט פשוט
(שם דף קע"א). דלאמר התם דטעמא
דרבי יוסי כדי שתיקף לפרועה:
בששוברתה מתובה. ור"ת
ולרבי יוחנן דלאמר (ה) הטוען אחר מעשה
צ"ד לא אמר כלום מה תועלת יש
במה שנכתב השובר בתוך הכתובה
היא מטמין הכתובה ומפקא עידי
היטומא וגזיף מאתיס וי"ל כגון
שהצילה עמה נדוניה והיא כתובה
בכתובה דלא לא מטמין הכתובה דל"כ
היתה מפסקת יותר ועוד וי"ל דצמקוס
שכותבין כתובה או אפילו צמקוס
שאין כותבין ויש עדים שכתב לה
אינה יכולה לגבות כלום אפילו מודה
שלא פרע לה עד שמצא כתובה כיון
דסבר דאין כותבין שובר הואיל ויכול
לצא ליתר הפסק אם יפקיד שוברו
וכ"ת היא תשפוק הכתובה צפני
עדים דל"כ אותן עדים יעו מה היה
כתוב זה דל"כ היאך יעידו ששטרפה
כתובתה מה יודעין אם כתובתה
היתה אם לא ראו מה היה כתוב בה:
מעמא דכתבה ליה הא על פה
א"א. וליכא למימר מאי כותבת אומרת
כלאמר צמקון מאי כותב אומר
דע"כ דווקא כותבת נקט דהא פליג
ארבי יוסי דלאמר רשאי צברייתא
ללקמן: **הרי זו מקודשת ותנאו**
בפ"ה. ע"כ דלכפליה לתנאה איירי
דלאמר לה אם אין לך עלי שאר כסות
ועונה הרי את מקודשת ואם לאו אל
תהי מקודשת מדקלאמר לקמן דטעמא
דר' מאיר דתנאו צטל משום דמתנה
על מה שכתוב בתורה ואי לא כפיל
לתנאה תיפוק ליה דתנאו צטל לרבי
מאיר משום דבעי תנאי כפול כלאמר
בהאומר (קדושין דף סא. ושם) (ו) ותנייה
אם כן אמאי היא מקודשת הרי התנה
צפירות שאם יתא לה עליו שאר כסות
ועונה שאינה מקודשת ואין לומר דלכך
מקודשת לפי שמקדשה ע"מ שמתחולל
לו והרי מחלה אלא דאין ממילתה
(דף יא. ושם) הריני נזיר ע"מ שאשמה
יין ואטמא לתמים הרי זה נזיר ואסור

אלא תרוייהו. רב ורבי נתן: **משום רבינו.** רב: והלכה למעשה
כו. הש"ס קא פסיק שך נמנו וגמרו בני הישיבה: מהו לרבי
אלעזר בן עזריה: ופירסה נדה. ופירש ממנה ומת: יחליף.
יכתוב שטר אחר כדי חוב הנשאר ויקרע הראשון ולא יכתוב שובר
להרע כח הלכה שיתקן לשמור שוברו
מן העכברים: **רבי יוסי אומר יכתוב**
שובר. ולא יחליף להרע כח המלוה
למחול שעבדו מזמן ראשון: **גשזכרסה**
בדוכא. בתוך הכתובה עממה יכתוב
השובר והיא אמרה צפנינו התקבלתי
חזיה דטעמא מאי אמר רבי יהודה
אין כותבין שובר משום דלא יטעך
לוה לשומרו מן העכברים דלי מרקב
הדר האו וגבי שטרפה כוליה הכא
ליכא למיחש להכי: **אפי' יתנא כו.**
דכאלי שובר לא חייש רבי יהודה
לעכברים כי התם דלילו התם מיפרע
פרעיה דלמא כו: **הכא ודאוי יב**
לה. צתמיה: **אבל על פה.** דהוה
ליה תנאה צעלמא לא הוה תנאה
דמתנה על מה שכתוב בתורה הוא:
דבדי צממון. שאר וכסות: והרי
פירוס. דנכסי מלוג: **דרבנן.** האו
דבעל אובלן תקנתא דרבנן היא ולא
עבדו רבנן חיזוק שיהא תנאו צטל
אם התנה למחול אפילו: **פירי**
פירוס. אם כתב לה דין ודברים
אין לי צנכסין וצפירותיהן אוכל הוא
פירי פירות מוכר פירות ולוקח קרקע
שיהא לה קרן והוא אוכל פירות:
וקיימא

איתא מכאן ואילך ליתא ואלא מאי חופה חופה בליילה איתא ביממא
ליתא ולטעמך ביאה בליילה איתא ביממא ליתא הא (א) אמר רבא יאם
היה בבית אפל מותר הא לא קשיא אורה ארעא קא משמע לן דביאה
בליילה אלא חופה קשיא חופה נמי לא קשיא כיון דסתם חופה לביאה
קיימא אורה ארעא קא משמע לן דבליילה בעי רב אשי נכנסה לחופה
ופירסה נידה מהו אם תימצוי לומר יחיבת חופה קונה חופה דחויא לביאה
האבל חופה דלא חויא לביאה לא או דלמא לא שניא תיקו: רבי יהודה
אומר רצה כותב לכתולה וכו': וסבר רבי יהודה דכותבין שובר
והתנן (ז) **מי שפרע מקצת חובו רבי יהודה אומר יחליף רבי יוסי אומר**
יכתוב לו (ז) שובר אמר רבי ירמיה כששוברתה מתוכה אביי אמר
אפילו תימא בשוברתה מתוכה בשלמא התם ודא פריעה דלמא
מירכס תברתא ומפיק ליה לשטרא והדר גבי זימנא אחרינא הכא
ודאי יב לה מילתא בעלמא היא דאמרה ליה אי נטריה נטריה אי לא
נטריה איהו הוא דאפסיד אנפשיה בשלמא אביי לא אמר כרבי ירמיה
לא קתני שוברתה מתוכה אלא ר' ירמיה מ"ט לא אמר כאביי גזירה שובר
דהכא אטו שובר דעלמא מעמא דכתבה ליה אבל על פה לא אמאי
דבר שבממון הוא ושמעין ליה לר' יהודה דאמר דבר שבממון תנאו קיים
דתניא (ח) **האומר לאשה הרי את מקודשת לי על מנת שאין לך עלי שאר**
כסות ועונה הרי זו מקודשת ותנאו בטל דברי רבי מאיר ר' יהודה אומר
בדבר שבממון תנאו קיים קסבר רבי יהודה בכתובה דרבנן (ח) והכמים
עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה הרי פירות דרבנן ולא עבדו להו רבנן
חיזוק דתנן ר' רבי יהודה אומר ילעולם הוא אוכל פירי פירות עד שיכתוב
לה דין ודברים אין לי בנכסך ובפירותיהן ובפירותיהן עד עולם
וקיימא

(א) [בכרות ל: יבמות ג.],
(ב) לקמן סה: שבת פו. נדה
ח. א. צ"ב קע. ד' [לעיל]
טו: וש"ת. (ה) ב"מ נא. נא.
קדושין יט: צ"ב קסו:
(ו) יבמות לו: וש"ת.
(ז) לקמן פג. (ח) נ"ב"מ ח. א.
(ט) ואר"ת דהו מפליג
בדברים ואין זה תנאי כלל
שתיקיים התנאי למאן דלאמר
מתנה על מה שכתוב בתורה
תנאו צטל והוה כמו על מנת
שעמלי לקרע דשטורח את
הפועלים. ת"י

הגהות הב"ח

(א) גמ' יתיב ר' תינא קרא
קמיה דר' ינאי. י"ב הכי
איתא ליה מפלג המר דף
ל"ב ע"ב:

מוסף רש"י

מי שפרע מקצת חובו.
במלוה ששטר מיידי ויחא
למחש פן יחזור המלוה
ויבעל כל חובו. ר' יהודה
אומר יחליף. יקרע אטו
השטר ויכסו לו שטר אחר
לפי שנתן הנשאר אומר
לאן. ר' יוסי אומר
יכתוב לו שובר.
וישמרה הלוה (ושב"ס)
ב"ב טו. על מנת שאין
ליך עלי שאר. מוין.
ועונה. משמע. הרי זו
מקודשת ותנאו בטל.
דאין אדם מתנה על מה
שכתוב בתורה. והוה קדושיו
המעשה מעשה והתנאי
נמאן דלתייה. דמעשה
כלל תנאי דמי (שם סכ"ה).
בדבר שבממון. כגון
שאר וכסות. יתן למחלה
והרי מחלה. אבל עונה
שיהא צטר הגוף לא יתן
למחלה (ב"מ נא. וקדושין
יט) עונה משמע מנה
היא ועונה דגופא הוא.
תנאו קיים. הקדושין
קדושין ויש לה עליו עונה
אבל לא שאר כסות
(ושב"ס ב"ב שס). יותר
משל תורה. יותר ממה
ששמה תורה לדבריה
(ובחיים א.א.).

צכון כפני שמתנה על מה שכתוב בתורה והתם לא שייך לשנויי הכי ואורי' דאי לאו דילפינן מתנאי צני ג' וצני ראוין ה"א דשום תנאי
אינו מוצטל את המעשה ואפילו לא יתקיים צכוף המעשה קיים והשתא דילפינן מהתם דלמני תנאי לצטל המעשה אמרין דדוקא כשאינו
מתנה על מה שכתוב בתורה דומיא דצני ג' וצני ראוין שלא התנו על מה שכתוב בתורה ור"ת הא דתנן צפרק צתבא דמרחות (דף
קט). הריני נזיר ע"מ שאגלה צבית חונוי יגלה צבית המקדש ואם גלה צבית חונוי יא' ומפרש בגמרא היינו טעמא דהאי גברא
לצעורי נפשיה קא מכיון אמר אם סגי צבית חונוי טרחנא פירוש הלכך אם רצה לגלה צמקדש חל עליו נזירות ואם אינו יכול או אם אינו
רוצה לנרות אדעתא דהכי לא נדר אגלאי מלתא דלא הוה נזיר והיינו פירוש יא' כלומר שלא חלה עליו הנזירות והשתא אמאי והא מתנה
על מה שכתוב בתורה הוא דאין גילוח אלא צמקדש ואר"י דלא אמרין מתנה על מה שכתוב בתורה תנאו צטל אלא היכא שמתכוין לעקור מה
שכתוב בתורה אצל התם צכור הוא שיש מלוה צבית חונוי כמו צבית המקדש ואין מתכוין לעקור אית לן למילף מתנאי דצני ג' וצני ראוין
וא"ת כיון דשייך מתנה על מה שכתוב בתורה אפילו גבי ממון א"כ לא יוכל אדם למחול חובו לעולם על ידי תנאי שאם יאמר עשה עמי
היום וחוצץ מחול צטר על מה שכתוב בתורה מיהו מלוה לא חשבינן כמותה כמותה דלפילו למאן דלאמר (קדושין דף ט:.) מלוה הכתובה
בתורה ככתובה צטר דמי היינו דוקא כגון נוקיין ופדיון הן דמייצגין לא הוה מעייצגין תורה כפירוש אכל
מלוה כולי עלמא מודו דלא טרפא ממשעדי דאניה באה תורה דסברא הוא שיש לו לשלם מה שלוה ממנו אבל קשה דלענין